

Alle fylkeskommuner og kommuner
Rådmann, administrasjonssjef, innkjøpssjef

Informasjon om pilotordning for fylkeskommunal og kommunal deltakelse på statlige fellesavtaler

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring v/Statens innkjøpssenter (SI) har i tildelingsbrevet for 2022 fått i oppdrag å igangsette en pilotordning der fylkeskommuner og kommuner kan delta på innkjøpsavtalene til SI¹. Pilotordningen er frivillig og skal vare over en fireårs periode. På denne bakgrunn ønsker vi å etablere kontakt med dere for å legge til rette for mulig deltakelse på våre fremtidige innkjøpsavtaler. Ordningen er en god mulighet for kommuner og fylkeskommuner til å oppnå besparelser relatert til innkjøp, både direkte kjøpskostnader og reduserte transaksjonskostnader.

I dette brevet vil vi informere om bakgrunnen for oppdraget, fordelene ved å delta på våre avtaler, SI, våre aktiviteter, og mulighetene for brukermedvirkning. Vi vil videre informere om reglene for bruk av innkjøpssentraler som SI og hvordan pilotordningen vil fungere for kommunene og fylkeskommunene. Avslutningsvis vil vi informere om hvordan vi planlegger å starte arbeidet med å etablere pilotordningen. I første omgang vil be dere om å oppnevne en eller flere kontaktpersoner som vi kan kontakte for å avklare deres behov for og interesse av å delta på våre fellesavtaler. Vi vil også invitere dere til et digitalt informasjonsmøte den 16. februar kl. 13:00. Innmeldte kontaktpersoner vil motta lenke til møtet.

SI er videre i slutfasen av ferdigstillingen av konkurransedokumenter for anskaffelse av statlige fellesavtaler på flyreiser. Vi ønsker å tilby dere muligheten til å delta i denne anskaffelsen. Dette forutsetter imidlertid at dere melder deres interesse innen fredag 11. februar og oversender etterspurt innkjøpsstatistikk. Vi viser til nærmere omtale av anskaffelsen og mulighet for deltakelse nedenfor.

Bakgrunn for oppdraget

På oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet gjennomførte Oslo Economics en utredning av samordning av kommunale og fylkeskommunale innkjøp² i 2020-2021³. Formålet med utredningen

¹ [Tildelingsbrev fra Finansdepartementet til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring datert 22. desember 2022](#), punkt 3.2.2.

² [Innkjøpssamarbeid i kommunesektoren. Rapport utarbeidet for Nærings- og fiskeridepartementet av Oslo Economics, med Inventura og Nivi Analyse \(2020-2021\) datert 18. mars 2021](#).

³ I referansegruppen for utredningen deltok Kommunesektorens organisasjon (KS), Kommunesektorens Innkjøpsforum (KSI), KS Advokatene, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring og Nærings- og fiskeridepartementet.

var å kartlegge hvordan samarbeid om kommunale og fylkeskommunale innkjøp organiseres, belyse fordeler og ulemper ved de ulike samarbeidsformene og foreslå tiltak til hvordan samarbeid i kommunal og fylkeskommunal sektor kan forbedres. I rapporten kommer Oslo Economics med fem anbefalinger for hvordan innkjøpssamarbeid kan bidra til enda bedre oppnåelse for målene for innkjøp i kommune sektoren. En av disse anbefalingene er å bruke utvalgte nasjonale avtaler der behov og leverandørmarked tilsier at det er egnet⁴. På denne bakgrunn anbefaler rapporten at SI får i oppdrag å gjennomføre flere piloter der kommunesektoren kan delta på fellesavtalene til SI.

Informasjon om Statens innkjøpscenter

SI ble etablert 1. januar 2016. SIs oppgave er å inngå og forvalte felles avtaler for statlige virksomheter⁵. Fellesavtalene er obligatoriske for statlige forvaltningsorganer i sivil sektor med mulighet for fravalg i enkeltkonkurranser. En oversikt over virksomhetene som er omfattet av ordningen kan finnes på [våre nettsider](#).

SI er organisert som en avdeling i Divisjon for offentlige anskaffelser i Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. SI består i dag av en seksjon for IKT- og avtaler, en seksjon for kontor- og reiseavtaler og avdelingsdirektørens stab. Vi har per i dag 18 ansatte, men rekrutterer ytterligere ansatte, slik vi etter planen vil være minst 25 ansatte før sommeren.

Mer informasjon om SI kan finnes på [våre nettsider](#).

Fordeler ved å delta på fellesavtalene til Statens innkjøpscenter

Målet med opprettelsen av SI er mer profesjonelle, effektive og enkle innkjøpsprosesser, samt bedre og gunstigere innkjøp. Ved å samordne innkjøpene til de statlige virksomhetene kan SI inngå avtaler som gir virksomhetene reduserte transaksjonskostnader, bedre priser, kvalitet og betingelser og bedre muligheter til å fremme innovasjon, miljøhensyn og andre samfunnshensyn.

Et hovedformål med fellesavtalene er å oppnå mer kostnadseffektive innkjøp ved at en virksomhet gjennomfører en samlet anskaffelse istedenfor at mange virksomheter gjør samme jobben hver for seg. Anskaffelser er ofte tid- og ressurskrevende, og ved å benytte fellesavtalene til SI kan virksomhetene spare egne administrative ressurser når de skal kjøpe inn standardiserte varer og tjenester.

Det ble foretatt en evaluering av SI i 2019⁶ som viser reduksjon i ressursbruken, både for de statlige virksomhetene som bruker fellesavtalene, og leverandørene som deltar i konkurransen om fellesavtalene. Utredningen estimerte at reduserte transaksjonskostnader for leverandørene ga en samfunnsøkonomisk besparelse over en fireårsperiode på 204 millioner kroner.

⁴ Jf. rapportens punkt 5.5.

⁵ Jf. [Fullmakt til å inngå og forvalte felles innkjøpsavtaler som er obligatoriske for sivile virksomheter i statsforvaltningen fastsatt ved kongelig resolusjon 3. september 2021](#).

⁶ Evaluering av Statens innkjøpscenter. Rapport utarbeidet av Oslo Economics på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet datert 21. januar 2019.

Evalueringen viste videre at de statlige virksomhetene hadde fått lavere innkjøpspriser som følge av innkjøpsavtalene. Evalueringen fant at de statlige virksomhetene kunne realisere en samlet gevinst på 523 millioner kroner over fire år.

SI er samtidig opptatt av å ivareta konkurransen i markedene hvor det inngås fellesavtaler og tilrettelegge for deltakelse fra små og mellomstore bedrifter og lokale bedrifter på avtalene våre. Evalueringen har heller ikke identifisert negative virkninger av konkurransen i markedene hvor det er inngått fellesavtaler. Hensynet til å ivareta konkurransen i markedene legger sterke føringer på hvilke avtaler SI inngår, hvordan konkurransene gjennomføres og oppdeling av kontraktene. Det vil også legge føringer på hvilke avtaler vi kan invitere fylkeskommuner og kommuner til å delta på. Nærmere omtale av hvordan SI jobber for å bidra til sunn og god konkurranse kan finnes på [nettsidene våre](#).

SI har som sin ambisjon å bane vei for økt andel klima- og miljøvennlige innkjøp, og har en lederrolle ved å inkludere miljøhensyn i avtalene våre, utarbeide anbefalt reisepolicy og bidra med veiledning og synlighetskampanjer for hvordan kjøpe grønne produkter og tjenester på avtalene våre. Tiltakene er synliggjort i [Handlingsplanen for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon](#). SI har også stort fokus på ivaretagelse av menneskerettigheter, lønns- og arbeidsvilkår, krav om lærlinger og universell utforming i avtalene våre. For å sikre ivaretagelse av samfunnsansvar med høy grad av profesjonalitet i avtalene våre får vi bistand fra ekspertene på disse områdene i DFØs Avdeling for bærekraft og innovasjon og Avdeling for regelverk og prosess.

Hvordan vil innkjøpsordningen fungere for fylkeskommuner og kommuner

I planleggingen av nye fellesavtaler vil fylkeskommunene og kommunene på lik linje med de statlige virksomhetene motta informasjonen om den planlagte anskaffelsen og bli invitert til å delta i innkjøpsgruppen for anskaffelsen. For å kartlegge behovene deres vil dere bli bedt om å delta i en spørreundersøkelse. Når anskaffelsesdokumentene er ferdigstilte vil de bli sendt til fylkeskommunen og kommunene for vurdering av mulig deltakelse. Dersom dere ønsker å delta på anskaffelsen, må dere aktivt melde dere på avtalen gjennom å gi oss en skriftlig fullmakt til å gjennomføre anskaffelsen og inngå kontrakt på deres vegne.

SI er avtaleeier for de inngåtte fellesavtalene og vil ha det strategiske ansvaret i avtaleoppfølgingen. De deltagende virksomhetene har ansvaret for å følge opp avtalen på virksomhetsnivå, og må utnevne en lokal avtaleforvalter for hver avtale som vil være koordinator ovenfor leverandørene, SI og virksomhetens egen bestillere.

I forbindelse med implementering av nye fellesavtaler vil SI utarbeide et rammedokument som gir føringer på hvordan avtalene bør brukes for å realisere avtalens potensielle gevinster.

For anskaffelsesprosesser som allerede er igangsatt vil SI vurdere å inkludere en opsjon for kommuner og fylkeskommuner til å delta på avtalene. Dette forutsetter imidlertid at SI får tilgang til tilstrekkelig statistikk fra dere på andelen og størrelsen innkjøp som foretas på det aktuelle området. Vi vil derfor kontakte dere for å be om tilgang til relevant innkjøpsstatistikk for de tre kategoriene vi jobber med, dvs. IKT, kontor- og reisekategoriene.

I forkant av etableringen av pilotordningen skal det avklares om ordningen vil utløse merverdiavgiftsplikt for DFØ. Det er uavklart hvor lang tid en slik avklaring vil ta. Vi antar imidlertid at det vil være klart i løpet av første kvartal og planlegger for oppstart.

Statens innkjøpsenters aktiviteter

SI jobber kategoribasert, og har så langt utarbeidet to kategoristrategier, en for reiseområdet og en for IKT-området. SI jobber nå med å utarbeide en kategoristrategi for kontorområdet som etter planen skal være ferdigstilt våren 2022. Ytterligere kategorier kan være aktuelle på sikt. SI har inngått flere fellesavtaler innen de nevnte kategoriene og har flere pågående anskaffelsesprosesser.

Innenfor reiseområdet har SI inngått fellesavtaler på reisebyråtenester og har følgende avtaler under arbeid:

- Fellesavtale for flyreiser
- Fellesavtale for leie av kjøretøy for persontransport
- Fellesavtale for overnatting
- Fellesavtale for betalingsløsninger
- Pilot på etablering av dynamiske innkjøpsordning for kurs og konferanser

Innenfor IKT-området har SI følgende avtaler under arbeid:

- Fellesavtale for PC-utsyr
- Fellesavtale for mobile enheter
- Fellesavtale for telefonitjenester

Innenfor kontorområdet har SI har følgende avtaler under arbeid:

- Fellesavtale for forbruksmateriell
- Fellesavtale for kjøp av kontormøbler

SI har også ansvaret for avtaleinngåelser for Markedsplassen for skytjenester. Markedsplassen presenterer veiledning og avtaler for både stat og kommune som skal bidra til å øke bruken av skytjenester i det offentlige.

Nærmere informasjon om [kategoristrategiene](#), [fellesavtalene](#) og [markedsplassen for skytjenester](#) kan finnes på våre nettsider.

Brukermedvirkning

SI ivaretar brukernes behov og forventninger gjennom hele anskaffelsesprosessen og har utarbeidet et eget rammeverk og etablert ulike organer for brukermidvirkning. Dette er Statens innkjøpsråd, Statens innkjøpsgrupper og Statens innkjøpsforum.

For hver anskaffelse av en statlig fellesavtale etableres det en innkjøpsgruppe bestående av representanter fra virksomhetene. Oppgaven til representantene er å ivareta sluttbrukernes interesser gjennom hele anskaffelsesprosessen, både anskaffelse og avtaleforvaltning. Innkjøpsforumet er et møtested for virksomhetenes avtaleforvaltere og SI. Det planlegges et nytt innkjøpsforum våren 2022. Kommunene og fylkeskommunene vil få anledning til å delta i arenaer for brukermidvirkning.

Mer informasjon om [brukermedvirkning hos SI](#) kan finnes på nettsidene våre.

Reglene for bruk av innkjøpssentraler

SI er å anse som en innkjøpssentral etter regelverket for offentlige anskaffelser, jf. definisjonen av en innkjøpssentral i anskaffelsesforskriften⁷. Det følger av bestemmelsene om innkjøpssentraler i anskaffelsesforskriften⁸ at offentlige oppdragsgivere kan anskaffe varer og tjenester gjennom innkjøpssentraler. Dette innebærer at SI kan inngå en kontrakt eller rammeavtale eller etablere en dynamisk innkjøpsordning på vegne av oppdragsgiveren, og at oppdragsgiver kan kjøpe varer og tjenester gjennom disse kontraktene eller innkjøpsordningen. Det er altså ikke nødvendig å inngå en kontrakt i henhold til anskaffelsesregelverket for å benytte seg av SIs tjenester.

Det er opp til SI å sørge for at reglene om offentlige anskaffelser overholdes ved inngåelse av innkjøpsavtalene. Ved at oppdragsgiver anskaffer gjennom en innkjøpssentral anses han å ha overholdt anskaffelsesreglene. Oppdragsgiver vil imidlertid være ansvarlig for å overholde reglene for de delene av anskaffelsene som de gjennomfører selv, for eksempel når det inngås kontrakter under SIs rammeavtale eller dynamiske innkjøpsordning. Videre har virksomhetene ansvaret for at de overholder avtalen i samsvar med avtalens vilkår og betingelser.

Statlige fellesavtaler på flyreiser

SI har planlagt å kunngjøre anskaffelse av statlige fellesavtaler på flyreiser i slutten januar 2022, men er villig til å utsette denne kunngjøringen for å åpne for at interesserte fylkeskommuner og kommuner kan delta på anskaffelsen.

Det er lagt opp til å inngå avtaler på over 400 strekninger, både innenlands og utenlands. Målet er at virksomhetene får tilgang til rimeligere billettpriser enn det som er tilgjengelig hos reisebyrået eller på flyselskapets nettside. Mer informasjon om anskaffelsen er tilgjengelig [her](#), og et utkast av anskaffelsesdokumentene er tilgjengelig [her](#).

For at dere skal kunne delta på anskaffelsen er det nødvendig for oss å få innsikt i deres flyreiseaktivitet. Vi ber dere oversende følgende statistikk for årene 2019, 2020 og 2021:

- Totalt antall gjennomførte flyreiser
- Totalt volum for flyreiser i NOK
- Antall reiser og forbruk i NOK per strekning

Statistikken skal sendes i Excel-format.

For å kunne delta på anskaffelsen er det er videre en forutsetning at dere er tilknyttet et reisebyrå for bestilling av flybilletter, da vi har lagt opp fellesavtalen slik at reisebyråenes onlineportaler vil benyttes som eneste bestillingskanal. Fylkeskommuner og kommuner uten tilknytning til et reisebyrå kan dessverre ikke delta i anskaffelsen. Eventuelt kan det åpnes for at dere tiltrer avtalen på et senere tidspunkt når dere har inngått en avtale om reisebyråtjenester.

⁷ Jf. anskaffelsesforskriften § 4-3 bokstav a, jf. § 4-3 bokstav b.

⁸ Anskaffelsesforskriften § 7-8.

Dersom dere ønsker å delta på anskaffelsen ber vi dere om å melde dere på anskaffelsen gjennom å sende signert skriftlig fullmakt, jf. vedlagt mal for fullmakt, den etterspurte statistikken for flyreiser for årene 2019-2021 og opplysning om hvilket reisebyrå dere er tilknyttet til reise@dfo.no innen 18. februar.

Dersom dere har spørsmål til anskaffelsen kan dere ta kontakt med prosjektleder for anskaffelsen, Frederik Hanses, på e-post frederik.hanses@dfo.no. For de fylkeskommuner og kommuner som er interesserte, vil vi holde et informasjonsmøte om anskaffelsen torsdag 10. februar kl. 10:00-11:00. Påmelding må gjøres innen onsdag 9. februar til frederik.hanses@dfo.no med angivelse av navn og e-postadresse på deltakere.

Etablering av pilotordningen for fylkeskommunal og kommunal deltakelse på de statlige fellesavtalene

For å komme i gang arbeidet med å etablere pilotordningen ønsker SI å komme i kontakt med alle kommuner og fylkeskommuner. I første omgang ber vi dere om å fastsette en eller flere kontaktpersoner som vi kan kontakte for informasjon om deres behov for og interesse for deltakelse på SIs avtaler, samt be om tilgang til relevant innkjøpsstatistikk, jf. omtalen ovenfor. Vi ber om at navn på og kontaktinformasjon⁹ til de oppnevnte kontaktperson(-er) sendes til statens.innkjopssenter@dfo.no snarest mulig og senest 15. februar.

Vi ønsker videre å invitere dere til et eget informasjonsmøte om etablering av pilotordningen. Møtet finner sted digitalt den 16. februar kl. 13:00-14:00. På møtet vil vi informere nærmere om pilotordningen og hvordan den vil fungere for fylkeskommunen og kommunene, SI og våre prosesser og aktiviteter, og svare på eventuelle spørsmål. Vi ber de som er interesserte i å delta på møtet om å melde seg på gjennom å sende en e-post til statens.innkjopssenter@dfo.no innen 15. februar.

Vi ønsker dere velkommen til å delta på innkjøpsavtalene til SI og ser frem til et godt samarbeid. Vennligst ta kontakt med oss på statens.innkjopssenter@dfo.no dersom dere har spørsmål til oss.

Vennlig hilsen

Dag Strømsnes
divisjonsdirektør

Kjetil Østgård
avdelingsdirektør

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

⁹ Se vedlagte informasjon om behandling av personopplysninger

Kopi: Kommunesektorens Interesseorganisasjon

Vedlegg: Mal for fullmakt, flyreiser
Informasjon om behandling av personopplysninger